

Glas

Glasiło SZDL za Gorenjsko

Gorenjske

Izdaja: Gorenjski tisk/Ureja:
Uredniški odbor / Odgovorni
urednik: Slavko Beznik
Telef. uredništva 476 — uprave 475
Tekoči račun pri Komunalni banki
Kranj št. 61-KB-1-Z-135 / Izhaja v
ponedeljek in petek / Naročnina:
letna 600, pollet. 300, mesečna 50 din

Zaključek seminarja CK LMS o Bohinju

Veliko zborovanje delavske mladine

Večja delovna storilnost, osnovna naloga mladinskih organizacij v podjetjih

BOHINJ, 17. avgusta.

Včeraj se je tu zaključil 10-dnevni seminar za predsednike tovarniških mladinskih komitejev iz vse Slovenije. Ob zaključku seminarja je bilo pred Mladinskim domom veliko zborovanje, ki so se ga udeležili mladinci iz tovarniških vodstev iz vse Slovenije, kot gostje pa so bili prisotni, član Izvršnega komiteja CK ZKS tovariš Ivan Regent, član CK ZKS tovariš Tomo Breje, predsednik Okrajnega odbora SZDL Gorica tovariš Tine Remškar, sekretar CK LMS Tonček Kropušek in predsednik Občinskega ljudskega odbora Bohinjska Bistrica tovariš Logar.

Na zborovanju je govoril član CK LMS tovariš Rudi Bregar. Povzel je najosnovnejše misli iz razprav na seminarju in poudaril, da so tovariši, ki so 10 dni razpravljali o problemih, ki se porajajo v naših podjetjih, sklenili, da bo morala organizacija ljudske mladine v tovarnah odselej skrbeti, da se izpolnijo predvsem naslednje štiri osnovne naloge:

Prvič, da se poveča proizvodnost dela. Ljudska mladina je ves čas obnove dežele in njene socialistične izgradnje doprinesla častni delež in zato lahko pričakujemo, da bo ona osnovni vzvod v boju za večjo delovno

ljudi bogato družbeno — zabavno življenje.

Na zborovanju je govoril tudi Tomo Breje. Govoril je o tem, koliko lahko mladim ljudem koristi aktivno delo v naših Svobodah. »Če hočeš biti dober delavec in če hočeš vedeti, kje je tvoj cilj, moraš biti razgledan človek.« je dejal tovariš Breje. In prav Svobode bi morale biti tiste, ki bi nudile mladim delavcem več izobrazbe in kulturno-idejno-politične vzgoje.

Tovariš Tone Kropušek je pozval mlade delavce, naj izpopolnjujejo znanje, ki so ga pridobili na seminarju.

so letos obiskovali tod razne tečaje, naslednje leto spet radi prišli, da si pridobe novega znanja.

Ob koncu je spregovoril tudi tovariš Ivan Regent. V toplih besedah je mladim delavcem povedal, kako važno je za človeka, da doseže določeno izobrazbo. Za to pa je ena najboljših metod — je dejal tovariš Regent — samoizobraževanje. Socializem ni samo večja proizvodnja, marveč je socializem predvsem v novih odnosih med ljudmi. Da pa bi dosegli te nove odnose, moramo vzgojiti človeka z visoko kulturo in velikim znanjem. Tak cilj imajo tudi seminarji, ki jih prireja mladinska organizacija.

»PERJANICA« OSVAJA
Čedalje več je ljubiteljev te lepe igre

Kratek popotni dnevnik

Od sobote na nedeljo

Na cesti in ob njej od Kranja do Bohinja

ZAPAZANJA

Vreme to pot ni nagajalo. Sonce je nesebično delilo svoje bogastvo vsej Gorenjski...

Do Naklega smo srečali veliki avtobus znanega holandskega podjetja BRA-BENA, poln turistov. Torej vendarle prihajajo... Sicer nekoliko pozno — toda prihajajo! Gostinci bodo z nekoliko manj strahu pričakali »prezimovalje«... V Naklem rastejo iz dneva v dan nove stanovanjske hišice.

Prometne nesreče so čedalje pogostejše. Nič čudnega! V sobotni opoldanski sopari se je na cesti v Podbrezjah brezskrbno igrala skupinica otrok brez nadzorstva. In to pred krajevno gostilno. Nekateri izmed njih pričakajo vsako prevozno sredstvo s kamenjem. — Res — lepa vzgoja!

Na križišču ceste, ki se odcepi proti Kropi, je pravkar zavil avtobus, poln tujcev, ki so si šli ogledat Kropo, vabljivo turistično mestce.

V okrevališču Posavec vedno sede pred hišo in počivajo bolniki in radovedno zro za vsakim, ki gre tod mimo. Čas jim mineva v opazovanju in počitku. — sredi brezjanskega klanca je ždel inozemski avtomobil. Nekoliko stran od ceste, je sedela v travi

družina in kar tu pripravila piknik. Zložljiva mizica in stoli... udobnost in domačnost. Kilometer od Črničva — ista podoba.

Na letališču v Lescah se je pravkar dvignilo v višave letalo PO-2 in »Matatur«.

Bled... Vrvež. Mnogo turistov. Največ iz južnih krajev, vendar tudi precej tujcev. Evropsko prvenstvo v veslanju daje Bledu posebno mikavnost. — Po gladini jezera drsijo tekmovalni čolni, od časa do časa zabrni kak motorni čoln.

Cesta od Bleda do Bohinja je obupna. Pravo »grobščice« za motorna vozila. S tem se vsi strinjajo, ki vozijo tod mimo. Nikjer nismo opazili toliko cestarjev, kot prav na tej cesti. Pravi, da bi se asfaltiranje ceste kaj hitro izplačalo, saj vzdrževanje terja vsako cesto kar lepo vsoto denarja.

V soteski bo vsak čas gotov nov obrat »LIP« Bled, ki bo proizvajal lesno moko. V torek bo svečana otvoritev.

V Bohinju je tudi mnogo gostov v hotelih, še več pa tabornikov, med njimi tudi neka francoska skupina. Na jezeru se zabava nekaj mladih

»gusarjev« in splavarjev.

Na cesti v Ribičevem lazu ob jezeru, popravljajo in grade dva prepusta.

Pred hotelom »Zlatorog« pa se vsak večer ustavi velik avtobus »SAP« in nato zjutraj navsezgodaj odpelje proti Ljubljani...

POMENKI

Razgovori o gostinstvu so v tem času najaktualnejši.

Milan Bric, direktor hotela »Zlatorog« v Bohinju je zadnje dni kar zadovoljen: »V prvem tednu avgusta smo imeli 70% zasedene naše kapacitete. Od tega je bilo 55% penzionskih gostov. — V juliju je slabo kazalo... Hotel je bil zaseden le 18%.

Nekaj bi pa zelo rad pripomnil. Devize naj bi se plačevale gostinstvu pod enakimi pogoji kot ostalim gospodarskim organizacijam. Mislim, da je to nujno! Sicer pa — letošnja sezona nam bo pomagala, da bomo nekako »skozi zlezli«. Za drugo leto se bo treba pametneje pripraviti.«

Iz leta v leto govorijo gostinci: »Letošnja sezona je bila dobra šola, drugo leto bo treba bolje zastaviti.«

Državljeni sprašujejo: »Koliko časa bomo še hodili v šolo in ponavljali isti razred?...«

Božo Benedik — tajnik Organizacijskega komiteja za evropsko veslaško prvenstvo ima polne roke dela. — »Organizacija prvenstva v veslanju v takem obsegu kot bo letošnja, niso mačje solze. Vendar upamo, da bo vse najboljšje. Pripravili smo vse, vsaj tako mislimo. Dosedanje preizkušnje so se tudi dobro pokazale.

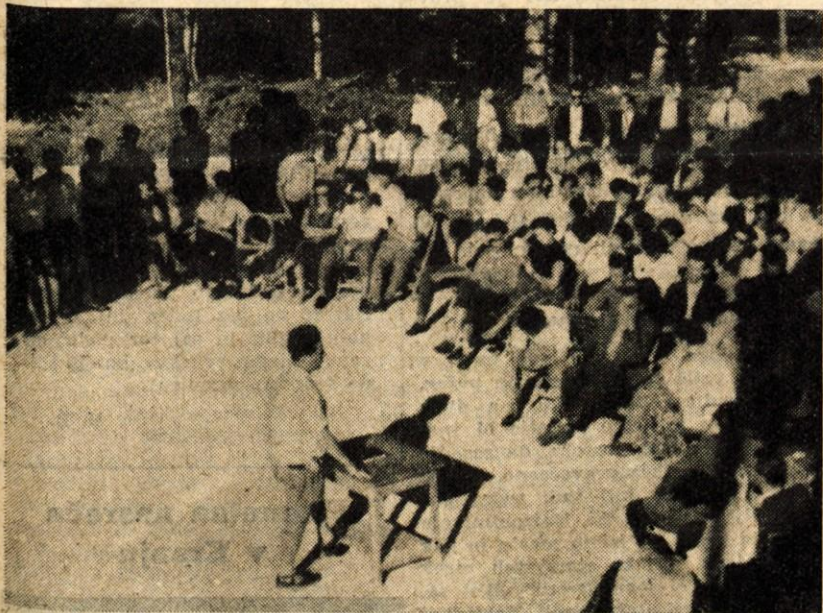
In refren: »Da le ne bi vreme nagajalo!«

I. A.

Seja ObLO Kranj

KRANJ, 18. avgusta.

Včeraj je zasedal na svoji 23. seji Občinski ljudski odbor iz Kranja in sklepal o najetju posojila pri Komunalni banki v Kranju za izvršitev nekaterih nujnih komunalnih del. Nadalje je tudi sklepal o potrditvi predračuna Komunalne banke Kranj in o spremembah pravilnika o dopolnilnih plačah KB.

Rudi Bregar — član CK LMS, govori zbrani delavski mladini v Bohinju

storilnost.

Drugič, da skrbi za razvoj in vse večje uveljavljanje organov delavskega upravljanja v podjetju. V starih delavskih svetih je bilo v vsej Sloveniji nekaj manj kot 2000 mladincev, sedaj pa jih je več kot dvakrat toliko. Mladina v delavskih svetih mora pripevati levji delež pri uveljavljanju novih, socialističnih odnosov med ljudmi.

Tretjič, da se poskrbi za dostojne življenjske pogoje za mlade delavce. In četrtič, da se zagotovi za mlade

Dejal je, da bi moral Bohinj postati zbirališče mladih ljudi, željnih znanja in izrazil upanje, da bodo mnogi, ki

Naš razgovor

Kdo drugi naj bi bil to, kot Polde Polenec. Takole je odgovoril na moja vprašanja.

— Kaj bi mi lahko povedali o svojih prvih nagnjenjih do petja?

— Ze kot otrok sem rad prepeval. Nekoč, ko sem bil bolan, me je brat neizmerno razveselil s tem, da mi je napeel navadno žico na deščico. Po cele dneve sem brenkal na te »citre«. Pozneje, ko sem delal v tovarni »Sešir«, nam je bila vsem delavcem edino razvedrilo pri težkem delu — pesem. Takrat sem se pričel zanimati za gledališče in se zavedel, da ne pojem tako slabo. Toda preprosta kmečka bajta je komaj preživela troje ljudi in ni zmogla dveh študentov.

— Kdaj ste začeli s študijem?

— Pred desetimi leti sem se delal v »Seširju«. Novi pogoji v novi državi in štipendija, so mi omogočili, da sem se vpisal na Akademijo za igralsko umetnost. Absolviral sem oddelek za ljudsko igro profesorja Levvarja. Tu sem s trdim delom nadomestil ono, kar sem v mladosti zamudil. Začel sem se ukvarjati tudi s petjem; končno me je vzel v roke Julij Betteto. Njemu in nekaterim dobrim ljudem se moram zahvaliti za vse uspehe, ki sem jih dosegel. Pa

Polde Polenc:

Od delavca do opernega pevca

tudi v razočaranju me niso zapustili.

— Kako je bilo z Vašim debutom in petjem v ljubljanski operi?

— Sprejeli so me zelo širokogrudno, zdi se mi pa, da sem bil vendar žrtev nekaterih notranjih nasprotij. Zelo bolnega so me takorekoč prisilili, da sem pel v »Nižavi« in dosegel neuspeh. Pozneje je zdravnik izjavil, da sem pel le z mišicami in če ne bi bil tako močne konstitucije, bi bil ob glas. Uničujoča kritika Pavla Šivca me je še bolj onemogočila. Zame ni bilo več vlog v ljubljanski operi. Tako sem obdeloval skromno kmetijo in se vozil v Ljubljano k Bettetu. Z njim sem v dveh letih preštudiral nekaj težkih oper: »Carmen«, »Trubadurja« itd. in prav to mi je omogočilo letošnji širok repertoar v Sarajevu. Vedela sva, da zaman čakam na večje vloge v Ljubljani. Zato mi je Betteto pripravil angažma v Sarajevu, kjer so me sprejeli.

— In letos v Sarajevu?

— Teško sem pustil domačijo. V Sarajevu sem pel Manrica v »Trubadurju«, glavno tenorsko partijo v »Carmen«, Wertherja, Othela, za katerega so mi dali kritiki vsa priznanja.

— Ali se boste po počitnicah v Loki vrnili nazaj v Sarajevo?

— Seveda. Upam, da bom letos pel tudi Radamesa v »Aidi«. Tega se posebno veselim. Posebno bi bil vesel Pagliaccia v »Glumačih«. S to vlogo bi lahko gostoval tudi v Grazu, toda rad bi jo prejel pel doma.

— Kaj pravite o svojem zadnjem koncertu v Loki?

— V Loki pojem vsako leto, odkar sem se pričel intenzivneje ukvarjati s petjem. Loška dvorana in publika mi je merilo napredka. Vedno se nekako bojim te preizkušnje. Letos sem nadvse zadovoljen. Občutil sem, da trud v Sarajevu ni bil zaman. To je pokazala tudi publika s spontanim priznanjem.

— In kaj je vaša največja želja?

— Da bi postal res pravi pevec. Na stara leta bi rad popravil svoj skromni dom, da bom lahko povabil k sebi na počitnice ob Sori vse, ki so mi kdaj pomagali. Nadaljeval pa bi tudi rad z delom pri loških igralcih amaterjih, s katerimi sem že marsikaj dosegel.

Tako je minil najin pogovor...

JANKO KREK

Mladi učitelji na seminarju v Ribnem

Ribno, 19. avgusta.

Danes so se zbrali v Ribnem pri Bledu mladi učitelji z vse Gorenjske na seminar, katerega je pripravil OK LMS Kranj v okviru poletnih seminarjev za mladinske aktiviste. Mladi učitelji, okoli 50 po številu, bodo v tem seminarju imeli priliko globlje spoznati se s problematiko naše graditve, z zunanjo politiko in drugimi vprašanji, ki težijo mlade javne delavce. Na seminarju bodo predavali naši vidni javni in politični delavci.

O novih ekonomskih ukrepih in perspektivi našega razvoja bo govoril predsednik Izvršnega sveta ljudske skupščine LRS tov. Boris Kraigher, o zunanji politiki pa član CK ZKS tov. France Perovšek. Tov. dr. Jože Potrč pa bo govoril o različnih pogledih na razvoj sveta in politična nasprotja v različnih obdobjih razvoja; sledila bodo še predavanja o družbenem upravljanju v šolah itd.

Stanovanjski problem na Jesenicah

Jesenice kot industrijsko razvijajoče mesto so vsako leto bolj naseljene. Konec leta 1945 je živel na Jesenicah 12.074 ljudi, konec leta 1954 pa že 16.385. Leta 1941 je Železarna zaposljevala 4300 ljudi, medtem ko jih danes 6800. Že prej je bila na Jesenicah stanovanjska stiska, zadnja leta pa še narašča.

Kakšna so stanovanja na Jesenicah? 165 stanovanj II. kategorije, 282 — III. kategorije, 704 stanovanj IV. kategorije, 1730 — V. kategorije in 1245 stanovanj VI. kategorije. To so večji

del vsa zasilna, podstrešna ali stanovanja brez pritliklin, 125 stanovanj pa je VII. kategorije, ki se uporabljajo samo pod silo razmer in bi bila že izločena iz stanovanjskega fonda, če bi uživalcem lahko nudili boljše stanovanje.

Razen tega imamo večje število delavcev — družinskih očetov v samih sobah, družine pa živijo izven Jesenic in celo izven okraja, ki so spriču življenja na dve strani ekonomsko močno obremenjeni.

Spriču navedenega stanovanjskega stanja je na Stanovanjskem uradu registriranih samo s področja bivšega LOMO Jesenice 644 prošenj, od tega je 549 prosilcev zaposlenih v Železarni, med katerimi je 181 brez stanovanja, nadaljnjih 95 prosilcev je iz ostalih podjetij in ustanov.

Za razliko od dela prejšnjih komisij, je sedanja komisija za letos izdelala na podlagi 15. in 17. člena Uredbe o razdeljevanju in odpovedi stanovanj (Ur. list LRS št. 19/55), sporazumno s terenskimi organizacijami »Prioritetni vrstni red upravičenih pričakovalec na stanovanje v letu 1956«. Ta spisek je potrdil Svet za gradbene in komunalne zadeve pri ObLO Jesenice in je bil javno razobešen. S tem je postal spisek zakon za stanovanjsko komisijo in Stanovanjsko upravo. Glede na družbene potrebe je kasneje izdal Svet za gradbene in komunalne zadeve še dodatno odločbo, ki dovoljuje Stanovanjski upravi dodelitev stanovanja tudi prosilcu, ki ni vpisan na prioriteten seznam, za katerega pa gospodarska organizacija, zavod ali ustanova utemelji družbeno potrebo ter z odobritvijo stanovanjske komisije in s potrditvijo Sveta za gradbene in komunalne zadeve.

Največ teh potreb se javlja v Železarni, kjer so še vedno potrebe po strokovnem vodilnem kadru, katerim je potrebno zagotoviti stanovanje, kar pa delavci, ki prosijo že po štiri, pet ali celo osem let za stanovanja, le težko razumejo. Nadaljnje družbene potrebe se pojavljajo pri zdravstvenem in prosvetnem kadru, kakor tudi pri ostalih gospodarskih organizacijah in ustanovah.

Razen vseh že navedenih problemov ne smemo pozabiti, da znaša na Jesenicah letni prirastek 109 stanovanj in da se na delo v Železarno vozi z vlakom z bližnje in daljne okolice 2495 delavcev in uslužbencev, kar znaša 36% celotnega staleža.

Spriču vseh teh navedb v številnih upam trditi, da na Jesenicah potrebujemo za rešitev stanovanjske stiske približno 1500 stanovanj.

Zdravko Pogačnik, predsednik stanovanjske komisije za mesto Jesenice

Kljub novim blokom še vedno stanovanjska stiska

iz Kamnika

Na sedežih bivših občin so bili imenovani odborniki, ki sklepajo zakonske zveze. Odbornikom so bili določeni tudi namestniki. V Kamniku sklepata zakonske zveze predsednik ObLO Alfred Janko in Jakob Kralj v Motniklu Zdravko Hribovšek in Franc Lipovšek, v Komendi Ivan Peršin in Jože Špenko, v Tuhinju Anton Podbevšek in Franc Poljanšek, v Kamniški Bistrici pa Franc Potočnik in Vinko Urh.

Pri Občinskem ljudskem odboru Kamnik je bila imenovana komisija za higiensko tehnično zaščito. Predsednik je Anton Kolovici, predsednik sveta za delo pri ObLO. Namen komisije je proučevanje vzrokov obratnih in poklicnih nezgod ter obolenj.

Za tržnega inšpektorja na oddelku za gospodarstvo ObLO Kamnik je bil imenovan Franc Uršič, dosedanji direktor trgovskega podjetja Kamniška Bistrica, ki je bilo ukinjeno, trgovine pa priključene trgovskemu podjetju »Potrošnik« v Kamniku.

Imenovan je bil upravni odbor za upravljanje občinskega investicijskega sklada, v katerem so Jakob Kralj, Ivo Kumer, Franc Hribar, Jože Kotnik in Franc Kern.

Uvedena je bila prisilna uprava v gostinskem podjetju »Planjava«. Za direktorja je bil imenovan Jože Gregorič, direktor trgovskega podjetja Kočna, člana pa sta še dr. Josip Tomšič in Franc Mačkovšek. Prisilna uprava je bila predlagana tudi za tovarno »Svilanit«, o čemer bo še sklepal ObLO Kamnik. Vinarski zadrugi iz Zaječara je bila odklonjena prošnja za ustanovitev trgovine za alkoholne in brezalkoholne pijače, ker ni krajevne potrebe.

Ker določajo zvezni predpisi, da se iz stanovanjskega sklada lahko izloči 10% sredstev in uporabi za komunalne naprave, bodo ta sredstva uporabljena za kanalizacijo stanovanjske kolonije na Meglerjevem hribu, za elektrifikacijo v Motniku in daljnovid Podhruške—Buč.

Z deli na cestah iz prispevka gozdnega sklada bodo začeli, ko bo o tem razpravljal svet za kmetijstvo in gozdarstvo in sklepe potrdil ObLO.

Zemljišče na Starem gradu je bilo proglašeno za narodni park in zaščiten, ker je bila tod izhodiščna ločka vstaje v kamniškem okolišu.

Zika—

M—č

POŽAR V LJUBNEM

Ni še dogo tega, kar smo imeli v Ljubnem velik in zelo nevaren požar, ki je naredil veliko škodo na dveh posestvih in preteklo nedeljo bi verjetno nastala ista nesreča, da sosedje niso opazili požara pravočasno. Kakor zadnjič, tako so bili tudi sedaj povzročitelji mladoletniki. Najzanimiveje je to, da zopet na istem mestu in ista grupa otrok. Ali se starši teh otrok še vedno niso spametovali? Sliši se, da je eden od teh otrok dobil kot igračko celo vžigalnik. Ali je pametno, da otroku dajejo starši taka darila? Kdo bi povrnil stroške, če se zopet kaj naredi?

DOMACIN

Dopisujte v „Glas Gorenjske“

Podoben razvoj je opaziti tudi v Veliki Britaniji. Le-ta kljub finančnim težavam, politični zaostritvi z arabskimi državami in kljub mobilizaciji rezervistov odvaža znatna sredstva v prid modernega oboroževanja; semkaj sodijo zlasti atomski eksperimenti v Monte Belu v Avstraliji in proizvodnja prve vodikove bombe. — Isto opazimo pri Francozih. Čeprav zavoljo vojnih operacij v Severni Afriki nenehno povečujejo število stanje svoje vojske, vendarle odvažajo ogromne zneske v prid sodobni oborožitvi. Tudi Sovjeti posvečajo veliko pozornost modernizaciji svoje oborožitve, čeprav je prišlo v preteklem in letošnjem letu do znatnega znižanja števila vojakov.

Dejstvo je, da si svet prizadeva rešiti dvoje vprašanj: kako zmanjšati vojno nevarnost, in kako zmanjšati izdatke v vojne namene?

To, da še ni prišlo do mednarodnega sporazuma o razorožitvi, še ni razlog, da se v nekaterih državah z velikimi armadami razorožitve ne bi moglo s pridom izvesti. Vsekakor pa ostajajo odprta vprašanja: v kakšni obliki je treba izvesti razorožitev? Ali samo znižati odvisni del vojaštva in reducirati zastarela orožja, ali pa prekiniti s tekmovanjem v oboroževanju z modernjšim in še učinkovitejšim orožjem?

(JUGOPRES)

Priprave v Radovljici

16. avgusta je bila v Radovljici 3. seja Občinskega pripravljalnega odbora za proslavo 20-letnice velikih stavk tekstilnih delavcev Slovenije. Sejo je vodil predsednik Krajevnega sindikalnega sveta tovariš Lipuš. Glede na poročilo, ki so jih predložili krajevni pripravljalni odbori, so sestavili program za proslavo 20-letnice velikih tekstilnih stavk za občino Radovljica.

— Od 9. do 16. septembra bodo v vseh kolektivih slavnostna zasedanja delavskih svetov.

— 12. septembra ob 10. uri bodo v Tovarni verig Lesce slovesno odkrili ploščo v spomin na stavko, ki je bila leta 1935 v Tovarni verig Lesce.

— V Radovljici bo od 9. do 16. septembra posebna razstava v muzeju. Razstavljen bo najrazličnejši stavkovni material, podobe iz življenja delavcev v bivši Jugoslaviji in danes, pridobitve delavskega razreda po osvoboditvi itd. Na tej razstavi bodo sodelovala vsa podjetja iz občine Radovljica, in sicer: »Veriga« — Lesce, »Plamen« — Kropa, »Elan« — Begunje, »Sukno« — Zapuže, »Pletenina« — Lesce, TIO — Lesce, Tovarna čokolade — Lesce, Kemična tovarna Podnart, Tekstilna tovarna — Otoče, »Gorenje« — Radovljica, »Okovje« —

Kamna gorica, Državno posestvo — Poljče, Kmetijska šola — Poljče in »Opekarna« — Dvorska vas.

— Na večer pred dnevom proslave 15. septembra bo v Radovljici ob 20. uri svečana akademija, ki jo bo priredil ObLO SZDL Radovljica s sledenim sporedom: slavnostni govor bo imel udeleženec stavk tovariš Pristov. Na sporedu bo drugo dejanje »Rdeče rože«, odlomek iz Klinarjevega »Plavža« in recitacije. Vmes bodo pevske točke, igrala bo godba na pihala. Na proslavi bodo sodelovale: »Svoboda« Lesce, »Svoboda« Podnart, »Svoboda« Begunje in KPD »Stane Zagar« iz Kroke.

— Predvidevajo, da se bo proslava 20-letnice velikih tekstilnih stavk, ki bo 16. septembra v Kranju, udeležilo 2000 delovnih ljudi iz občine Radovljica.

CIRIL ROZMAN

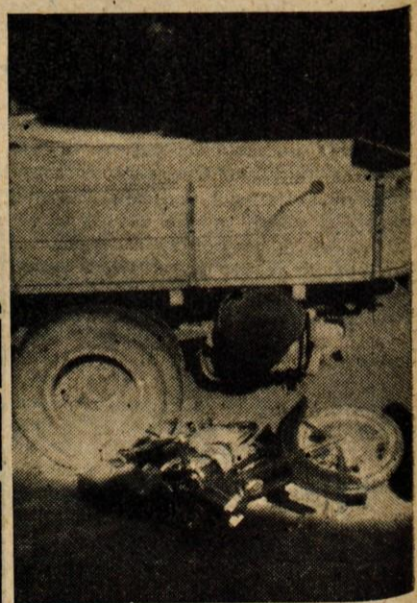
Beležke

ČUDNO

Za 65-letnico Železarne so dobili Jesenice daleč naokrog enega najlepših gostinskih vrtov. Moderno urejen bife, pokrita dvorana, veliko betonsko plesišče, higiensko urejene sanitarne naprave, bogata električna razsvetljava itd., zadnje čase niso služili svojemu namenu in se vse bolj spreminjali v zapuščen »park«. Vrt je odprt le ob sobotah in nedeljah zvečer po nekaj ur, sicer pa se v njem igrajo otroci, ki seveda na inventar ne pazijo. Pa so se našli člani društva šoferjev in avtomehaničnikov na Jesenicah in se odločili prirediti v kazinskem vrtu veliko tradicionalno šofersko veselico s plesom in bogatim srečolovom. Potrebno je bilo najprej urediti vrt. Pričeli so v četrtek. Čistili, pomivali, pometali in urejevali so do sobote zvečer in dali kazinskemu vrtu tako lice, kakršno mu pripada. Ali ni čudno, da so morali priti na pomoč šoferji in avtomehaničniki in dati upravi restavracijo zglad, kakšen naj bo ta vrt, da bo v resnici služil svojemu namenu? Radovedni smo, če ga bo Kazina znala v bodoče vzdrževati vsaj v približno takem stanju. Najbrž bo čez teden dni zopet poln prahu in saj ter podoben zapuščenemu »parku«, kot je bil do šoferske veselice.

H. B.

Prometna nesreča v Kranju

Kranj, 17. avgusta. Danes zjutraj se je na križišču Jezerske in Gregoričeve ceste pripetila prometna nesreča. Voznik Stanislav Dermota, ki je vozil motor z znamke »Java«, last Gozdnega gospodarstva, je peljal tik za tovornim avtomobilom »Avto-prometa« Kranj in ga na križišču hotel prehiteti in pri tem zavozil med kolesa tovornega avtomobila. Motorist se je znašel med kolesi avtomobila in ko je to šofer opazil, je avto pravočasno ustavil. Pri tem je bil zadnji del motorja močno poškodovan, škoda znaša okoli 20.000 din. Motorist ni bil poškodovan.

V zadnjem času je bilo registriranih mnogo novih motornih vozil. Vozniki so za vožnjo še neizkušeni, razen tega pa se ponašajo z novimi motorji, pri tem pa pozabljajo na cestno-prometne predpise, kar je vzrok mnogih prometnih nesreč.

LJUDJE IN DOGODKI

Demobilizacija ali razorožitev

POGLEDI NA glavno temo sedanjega časa — razorožitev in zmanjšanje vojne nevarnosti — so zvečine enostranski, zaradi česar ostaja tudi vrsta ohrabrujočih potez v prid reševanja tega kompleksnega problema, nepopolna in nerešena. Industrija in vojna tehnika sta dosegli mejo, na kateri se število vojaštva in klasični rod vojske — pehota — umikata pred najmodernejšim atomskim in teledirigiranim orožjem. Za uporabo teh vrst orožja, ki v prejšnjih vojnah niso bila znana, ni potrebno tolikšno število vojaštva. — Kakšen je torej problem razorožitve pod takimi pogoji?

V objavah nekaterih vesilov, ki so v minulih dveh ali treh letih delno zmanjšale svojo oboroženo silo, je bilo govora le o znižanju števila vojaštva. Celo sami vojni strokovnjaki v teh državah so v polemikah z drugimi državami priznali, da je taka demobilizacija celo potrebna zavoljo okrepitev vojnega potenciala, kajti odvisno število mobiliziranih ljudi je moč pritegniti v proizvodnjo sodobnega, po večini atomskega orožja v modernih tovarnah. Odtod izvira — kakor menijo ti strokovnjaki — nesmiselna situa-

cija: demobilizacija krepi vojno učinkovitost!

Drugi nesmisel je v tem, da sovjetski in ameriški vojni strokovnjaki, kakor tudi politiki drug drugemu očitajo, češ da pod videzom demobilizacije nekega števila vojaštva, krepke svojo atomsko vojno industrijo. Amerikanci očitajo Sovjetski zvezi, da je v lanskem in letošnjem letu objavila demobilizacijo 1.840.000 vojakov samo zato, da bi le-te mogla zaposliti v vojni proizvodnji. Isto očita Sovjetska zveza Amerikancem.

V ZDA se nadejajo, da bo moč številčno stanje oboroženih sil skrajšati do 1960. l. od sedanjih 2.800.000 na 2.060.000 ljudi, to je za okrog 26%. Iz pehote bo demobiliziranih 450.000 ljudi, 200.000 iz mornarice in 90.000 iz letalstva. Kakor jo razvidno, se najboljše znižujejo število stanje pehote, kajti njen pomen v sodobnem vojskovanju še najhitreje pada.

Vprašanje je, ali bodo stroški za ameriško armado, ko bo le-ta skrajšana na četrtino, manjši, in koliko manjše bodo dajatve davčnih obvezancev? Medtem pa so bili ameriški državljani

seznanjeni z dejstvom, da kakršnega koli znižanja davkov ni pričakovati. Stroški za vojne potrebe v ZDA še nekaj let ne bodo padli pod sedanji nivo, to je pod 40 milijard dolarjev. Ker bodo imela v proizvodnji premoč sodobna orožja — vodikova bomba, visokozvočna letala in teledirigirani izstrelki — bodo ta ogromna finančna sredstva rezervirana za tovrstno proizvodnjo. Iz tega sledi, da bodo denarna sredstva, ki so doslej služila za vzdrževanje številnega vojaštva, po demobilizaciji četrtine vojakov, usmerjena na sodobno oborožitev.

Iz predračunov je razvidno, da bodo te nove oblike oborožitve presegale Vzporodno z demobilizacijskim načrmen letno za 7 milijard dolarjev. dosedanje dajatve v oborožitvene namene ZDA pa razmišljajo o tem, kakšni naj bodo bodoči vojaški novinci. Ker bo njih število padlo, bodo moral pač razpolagati z visokimi tehničnimi znanjem v upravljanju z zamotanimi in dragocenimi vojnimi aparaturnami. To pomeni, da bodo uporabljena znatna sredstva za študij teh vojakov še prej, predno bodo oblekli uniforme.

Zagreb, 19. avgusta

V prvem dnevu državnega mladinskega prvenstva v plavanju v Zagrebu je član »Triglava«, Lado Brinovec

Bravo! Brinovec

Presegel vsa pričakovanja in zmagal v disciplini 1500 m prosto z odličnim časom 20:41,4 pred Barbo in Pircem. Prav tako sta se odlikovali tudi Vučkiceva, kot četrta in Koncilijeva, kot tretja, v disciplini 100 m metuljček za ženske.

Okrajno prvenstvo

TVD Partizan v plavanju

Kranj, 19. avgusta.

Danes so se na mestnem kopališču pomerile najboljše ekipe TVD »Partizana« iz kranjskega okraja. Sodelovali so plavalci in plavalke z Bleda, Tržiča, Raven, Kamne gorice, Kropo, Radovljice in Kranja. Poleg plavalnega programa so se pomerili še v skokih. Ker večina tekmovalcev ni imela potrebnih izkaznic za dokaz članstva v organizaciji TVD »Partizana«, rezultati še niso uradni, ker se bo organizator tekmovanja moral še prepričati o resničnem članstvu nastopajočih.

Rezultati: ženske — 50 m prsno: Jana Zupan, Bled 0:47,7; 50 m prosto: Ivanka Černe, Kranj 0:43,5; 50 m hrbtno: Nada Vencelj, Kranj 1:02,1; mladinke — 50 m prsno: Katka Plemelj, Bled 0:46,1; 50 m prosto: Marija Korošec, Bled 0:38,5; 50 m hrbtno: Marija Plemelj, Bled 0:54,0. Stafeta 3x50 metrov mešano Kranj 2:11,7.

Moški: 50 m prsno: Franc Pristavec, Radovljica 0:31,9; 50 m hrbtno: Marjan Pehare, Kropa 0:50,6; 100 m prosto: Milan Zvan, Bled 1:19,2.

Mladinci: — 50 m prsno: Bernard Cizelj, Kropa 0:45; 50 m prosto: Jože Kosmač, Kranj 0:34,7; 50 m hrbtno: Jože Rebolj, Kranj 0:45,1; štafeta 4x50 m mešano 2:29,3.

Dober tenis v Kranju

Kranj, 19. avgusta.

Rezultati: finale posameznikov — Česen : Lakner 6:3, za 3. in 4. mesto pa sta se pomerila Dženadič in Fajon, kjer je zmagal slednji s 6:5. Finale dvojic — Lakner - Česen : Fajon - Jurina 6:2.

Danes popoldne sta se pomerili Znidarjeva, članica teniškega kluba »Triglava« in Ljubljanka Ercegovca. Znidarjeva je zaslužno zmagala. Zelo zanimiva je bila tudi borba med članskim slovenskim prvakom Skuljem in članom naše državne reprezentance za Galea cup Pucharjem.

Rezultati: Znidar : Erceg 2:0 (6:0, 7:5), Skulj : Pucihar 2:0 (6:3, 6:0).

Teniški klub »Triglava« bo pričel z resnim delom. Na občni zbor, ki bo 23. t. m. v pisarni SD »Triglava« so vabljeni vsi prijatelji tenisa, ki bi radi nastopali ali kakorkoli pomagali mlademu društvu. Vodstvo kluba pričakuje tudi pomoč od oblasti, ki naj bi pomagala pri čimprejšnji izgradnji igrišča za mestnim kopališčem, ker bi sicer morali trenirati za nekaj časa prenehati. Treninge bo vodil tovariš Znidar.

M.

RADO ČARMAN

16. september 1926 — 16. september 1956

30 let strelstva na Gorenjskem

Za časa pogostih in krvoločnih vpadov Turkov v slovenske kraje so bili ljudje in njih imetja izpostavljeni nevarnostim, da jih ne preseneči grabežljivi in nasilni tujec. Ljudje so utrjevali mesta, trge, gradove in vasi ter se v skrajni sili zatekali za obzidja. Pa tudi strma pobočja bregov, podzemne kotline in votline so jim služile za skrivališče.

Mesto Kranj je bilo že od nekdaj naravno trdnjava na visokih skalnatih tleh. Njegovo prebivalstvo se je v kritičnih asih branilo izza mestnega obzidja iz stolpov. Da bi se bolj uspešno branili proti osvajalcem, so se meščani v ta namen organizirali po vojaško in vežbali v streljanju z orožjem. V rabi je bilo takrat še zelo primitivno orožje. Okoli 15. stoletja so pričeli v večjih krajih graditi strelišča, na katerih je bilo možno vežbati v streljanju, učiti se uporabljati ostalo orožje in načina pravilnega bojevanja. Kranjčani so okoli leta 1564 gra-

dili prvo primitivno strelišče na Smarjetni gori. Razumljivo je, da so ga lahko uporabljali le ljudje iz boljših krogov. Pred 85 leti pa so postavili že boljše strelišče na parceli sedanje Tovarne mila Kranj, streljali pa so preko Kokre v smeri Huje, koder so imeli postavljene tudi tarče. Tudi v tej dobi je bilo orožje še zelo primitivno. Uporabljali so stare puške zn. Wenzl, ki so se polnile od spredaj samo na en naboj. Kasneje so prišle v rabo Werndlove puške, katere so bile že bolj popolne kot prvotne. Na obeh streliščih so se meščani vadili v streljanju na kratke razdalje. Vsak strellec pa so je moral udeležiti najmanj dvakrat na leto strelskih vaj, sicer ni smel na nagradno tekmovanje, ki je bilo že takrat organizirano vsako leto. Na streliščih so se v tej dobi dogajala velika nerednost. Takratni mojstri strelci so izkoriščali državno podporo, ki so jo prejemale, v svoje namene. Na strelišču so pri-

rejali zasebne pojedine in izvajali razne orgije za društveni denar, zato je bil razdor takratnega strelskega športa neizbežen tembolj, ker so upadi Turkov s časom prenehali. Strelski šport je ponovno zajel večji obseg okoli 19. stoletja. Tudi v Kranju je bila strelska dejavnost precej živahna, zlasti okoli leta 1910, do okoli leta 1914. Ko je takratna Avstroogrška monarhija prišla s I. svetovno vojno, so tudi strelske družine, ki so bile v glavnem v njihovih rokah, prenehale z delom.

II.

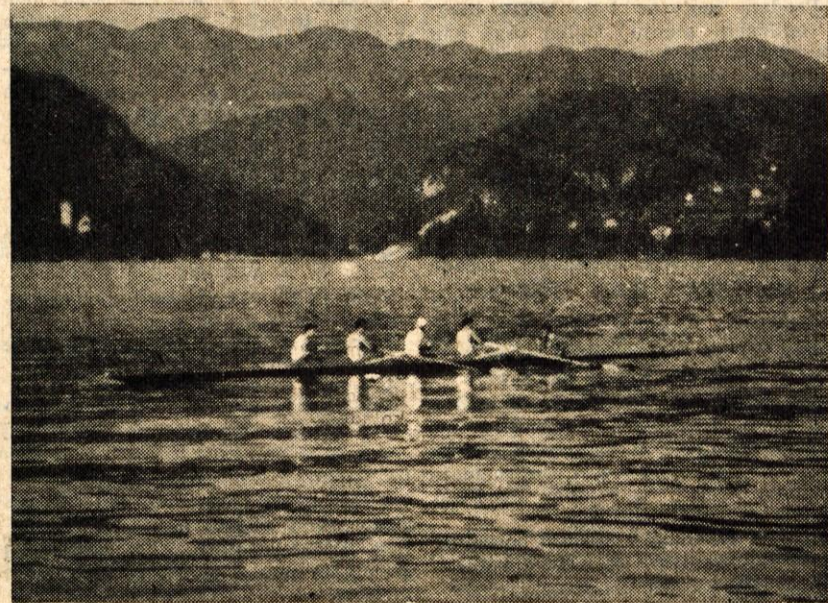
Po končani I. svetovni vojni in ob rojstvu jugoslavije leta 1918, takratna buržuazna kraljevska vladavina zaradi revolucionarnega delovanja komunistov in delavskega razreda ni dovolila, da bi se ustanovljale strelske družine. Takratna oblast je šele leta 1926 privolila, da so se pričele ustanovljati prve strelske družine v Jugo-

bo delala preglavice vsem tekmovalcem. Vsaj prve dni. Tako predvidevajo strokovnjaki, potrdilo tega pa so tudi izjave naših tekmovalcev in Romunke. Naši reprezentantje so potrebovali nekaj dni, da so se privadili ostremu zraku, na Romunke pa je blejska klima prva dva dni tako močno vplivala, da sploh niso mogle trenirati. Tega pa seveda niso krivi prireditelji, temveč muhasto vreme, ki že vseskozi spremlja letošnjo sezono.

OSTRA KLIMA NA BLEDU BO 100 NOVINARJEV V informacijski pisarni evropskega prvenstva v veslanju na Bledu imajo zbrane že tudi naslednje številke. V prihodnjih dneh bo na Bledu okoli 500 tekmovalcev, nad 200 funkcionarjev in približno 100 novinarjev iz redakcij največjih evrop. listov in tudi iz redakcij listov drugih kontinentov.

strije, Belgije, Bolgarije, ČSR, Danske, Egipta, Finske, Francije, Grčije, Italije, Madžarske, Nemčije, Nizozemske, Poljske, Romunije, Sovjetske zveze, Svvice, Švedske, Turčije in Jugoslavije.

Medtem ko še ne vemo v katerih

Moški četverec s krmarjem »Crvene Zvezde«, ki nas bo zastopal na evropskem šampionatu v veslanju

kom. Tehnične naprave, ki so potrebne za ureditev proge, so že dalj časa gotove in jih bodo v teh dneh samo še montirali. Ena najlepših gradenj v zvezi z letošnjim regato pa bo častna tribuna na jezeru. Z nje bodo imeli gledalci priliko videti najzanimivejši del tekmovanja v vsaki disciplini — zadnjih 400 do 500 metrov pred ciljem. Prireditelj pa je poskrbel tudi za vse veslače naše države, ki nas ne bodo reprezentirali, s posebno, le njim namenjeno tribuno.

Vsa ta dela in ostala, katera nam je skoraj nemogoče naštet, pa ne bi bilo moč izvršiti, če Veslaški zvezi Jugoslavije ne bi priskočila izdatno na pomoč naša mornarica.

Za evropsko veslaško elito je prireditelj poskrbel tudi kulturni del sponzora. Zelja Veslaške zveze Jugoslavije, predvsem pa Blejčanov, je bila, da bi pokazali tujim tekmovalcem vsaj skromen del naših narodnih običajev. S pomočjo podpore Okrajnega ljudskega odbora Kranj, jim bo to željo moč uresničiti in veslači bodo lahko gledali nastope folklornih skupin z Bleda, Bohinja in Jesenic, prav tako pa tudi poslušati naše priznane pevske zборе.

REPREZENTANTI 21 DRŽAV SE BODO ZBRALI NA BLEDU

Se na nobenem evropskem veslaškem prvenstvu se prejšnja leta ni zbralo toliko tekmovalcev in iz tisti države, kot se jih bo to pot na Bledu. Za naslove evropskih prvakinj se bodo borile tekmovalke iz Danske, Nizozemske, Francije, Romunije, Nemčije, Avstrije, Finske, Madžarske, Sovjetske zveze, ČSR, Poljske in Jugoslavije. Med člani pa se bodo potegovali za najvišje naslove predstavnik 21 držav, in sicer iz Anglije, Av-

Zanimivo pa je, da bo največ novinarjev iz Belgije, Holandije, zlasti pa iz Danske.

TO POT BREZ PROGNOZ

Kateri izmed reprezentanc bi dali prednost kot najboljši ekipi na letošnjem evropskem prvenstvu, noče nihče reči. Celotno najboljši poznavalci veslaškega športa se to pot izogibajo kakršnihkoli prognoz. Čeprav lahko predvidevamo, da bo Sovjetska zveza verjetno eden največjih favoritov za ekipnega zmagovalca, pa se je po drugi strani bati, da bi te račune prekrižali Francozi, Danci ali Nemci, ki menda še nikdar niso imeli tako močnih veslaških ekip.

V odločilne borbe pa bodo prav gotovo posegli tudi naše tekmovalci. Zlasti so bodo upravičeno potegovali za vidnejša mesta med moškimi ski-flist Perica Vlašič in četverec brez krmarja, čeprav s tem ne mislimo podcenjevati možnosti ostalih naših reprezentantov.

ZA REGATO VELIKO ZANIMANJE

Že letošnje državno prvenstvo v veslanju, ki je bilo prav tako tudi na Bledu, je pokazalo, da je za veslanje pri nas vedno večje zanimanje. Razveseljivo je dejstvo, da veslaški šport iz dneva v dan vedno bolj privlači Blejčane in okoličane. V teh dneh, ko imajo veslači le treninge, se ob progri zbere tudi do 500 gledalcev in to po večini domačinov.

VII. Gramatičkov-Jankovičev memorial Triglav osvojil 7 prvih mest

Kranj, 19. avgusta.

V soboto zjutraj so se že sedmič začeli boriti za naslove prvakov najboljši namiznoteniški igralci Slovenije in Hrvaške na Gramatičkov-Jankovičevem memorialu.

Poleg številne domače ekipe so nastopili še igralci »Tesla« z Reke, »Opatije«, »Mladosti« in »Industrogradnja« iz Zagreba, »Sloge« iz Beograda, »Fuzinarja«, Ravne, »Maribora«, »Kovinarja«, Maribor, »Storžiča«, Gočnik, »Određa«, Ljubljana, »Ljubljane« in Skofje Loke, vsega preko 100 igralcev in igralcev.

Če navedemo samo največja preseženja na turnirju potem vsekakor ne smemo pozabiti zmage mladinske ekipe »Triglava« nad »Opatijo« in osvojitve prvega mesta v tej disciplini. Tu naj omenimo še zmago »Opa-

Zanimanje je veliko tudi pri naših sosedih v Italiji in Avstriji. Pričaku-

Mornarica pomaga...

jejo, da bodo prebivalci z obal Vrbskega jezera in Tržačani prišli na regato v velikem številu.

FaBo

tije« nad prvakom države »Mladostjo« s 5:2. V seniorski moški konkurenci je Matulja premagal Kocjana, Franjič — Tomažiča, Teran — Tomažiča in Hamerlica, Zezlina pa je imel pet »meč« žog v igri s Franjičem, pa je vseeno izgubil. Med ženskami je bilo vse po starem, Plutova je zopet premagala Trampuževa, v finalu pa je tradicionalno izgubila s Teranovo. Tudi pri mladincih ni šlo brez presenečenja; največje je pripravil Godina, ki je premagal Crnjaka.

Med mladinkami ima »Triglava« tudi v novi sezoni vso premoč, enako pa je s pionirji »Opatije«, v obeh disciplinah sta bila kar klubska finala.

Vsekakor lahko rečemo, da je »Triglava« dokazal, da je trenutno najmočnejši klub v Sloveniji in eden izmed vodilnih v državi; posebno so se izkazali Teran, Česen, Teranova, Plutova, Zezlina in Kovačič II.

Rezultati: ekipno — moški (11) Industrogradnja : Mladost 5:3; Tesla : Triglav 5:2; finale: Tesla : Industrogradnja 5:2. Ženske: (7) Triglav I : Opatija 3:0, Ljubljana : Triglav II 3:0, Triglav : Ljubljana 3:2. Mladinci (11): Opatija : Mladost 5:3, Triglav : Ljubljana 5:2, Triglav : Opatija 5:0. Mladinke (5): Triglav I : Maribor 3:0, Triglav II : Opatija 3:1, Triglav I : Triglav II 3:0.

Posamezno: moški (60) Barlovič (Tesla) : Hudetz (M) 3:1, Franjič (T) : Teran (T) 3:0, Barlovič : Franjič 3:0. Ženske (19): Plut (T) : Trampuž (L) 2:1, Teran (T) : Benazič (O) 2:0, Teran : Plut 2:0. Mladinci (50): Hubud (M) : Teran (T) 2:0, Franjič (M) : Godina (Maribor) 2:1, Hrbud : Franjič 2:0. Mladinke (13): Plut (T) : Vanče (F) 2:0, Lampret (T) : Puž (O) 2:0, Plut : Lampret 2:0. Pionirji (15): Kopani (O) : Todorovič (T) 2:0, Stojanovič (O) : Višnar (Određ) 2:1, Kopani : Stojanovič 2:0.

Dvojice — moški (24): Barlovič - Hamerlic (Tesla) : Tomažič - Terhaj (L) 2:0, Franjič - Hudetz (I) : Crnjak (M), Kocjan (O) 2:0, Barlovič - Hamerlic : Franjič - Hudetz 2:0. Ženske (7): Teran - Plut (T) : Puž - Benazič (O) 2:0, Trampuž - Pogačar (L) : Vencelj - Lampret (T) 2:0, Teran - Plut : Trampuž - Pogačar 2:0. Mešano (13): Teran - Česen (T) : Pogačar - Terhaj (L) 2:0, Plut - Teran : Trampuž - Tomažič (L) 2:0, Plut - Teran : Teran - Česen 2:1.

Zmagovalci so prejeli poleg diplom in prehodnih pokalov, še zelo lepe praktične nagrade, ki sta jih poklonila sindikalna podružnica tovarne »Inteks« in uprava podjetja »Tiskani-na«.

Zadnji športni dogodki

- LJUBLJANA: SLOVENIJA : KITAJSKA 5:2 (3:0)
- BEGRAD: CRVENA ZVEZDA : SARAJEVO 2:0
- BSK : DINAMO 1:1
- MOSTAR: VELEŽ : PARTIZAN 3:1
- ZAGREB: ZAGREB : RADNIČKI 1:0
- NOVI SAD: VOJVODINA : VARDAR 4:1
- SPLIT: HAJDUK : BUDUČNOST 5:1
- SUBOTICA: SPARTAK : LOKOMOTIVA 4:0

(Nadaljevanje sledi.)

